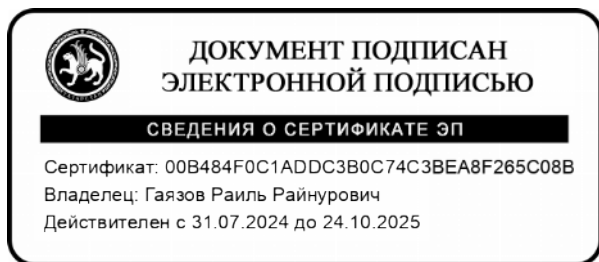

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ
Министерство образования и науки Республики Татарстан
Исполнительный комитет Кукморского муниципального района
Республики Татарстан
МБОУ «ООШ им. Фасиля Ахметова с.Каркаусь»

Принято на заседании
педагогического совета
Протокол №1
от 26 августа 2025 г.

УТВЕРЖДЕНО
Директор МБОУ «ООШ им. Фасиля
Ахметова с.Каркаусь» _____ Р.Р.Гаязов
Приказ №300/25 от "26" августа 2025 г.

**ДОПОЛНИТЕЛЬНАЯ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНАЯ
ОБЩЕРАЗВИВАЮЩАЯ ПРОГРАММА «Магия театра»**
Направленность: художественная
Возраст учащихся: 10—14 лет
Срок реализации: 1 год (70 часов)

Автор-составитель:

Губайдуллина Эндже Ильдусовна

учитель “Изобразительного искусства и музыки”

Каркаусь, 2025

Аңлатма язуы.

Балаларның акыл һәм хыялын, сөйләм культурасын, ижади хезмәткә омтылышын тәрбияләү мәктәптә укуының төп максатлары булып тора.

Укучыларны аралашырга өйрәтү, орфоэпик күнекмәләрен камилләштерү, чыгыш ясау осталыгын үстерү, татар телен өйрәнүгә кызыксыну булдыру зарурлыгын күздә тотып, театр түгәрәге программасы) төзелде һәм дәрестән соң эшчәнлек оештырылды. Театр сәнгатенә караган материаллар, балалар өчен сәхнәләштерелгән әсәрләр, шигырьләр, милли фольклор бәйрәмнәре программаның төп эчтәлеген тәшкил итә. Шулай ук спектакльләргә бару, видеофильмнар карау, күренекле артистлар белән очрашулар укучыларның театр сәнгате буенча осталыкларын үстерүдә зур урын алып тора.

Программаның максаты.

Театр түгәрәгендәге шөгыльләр аша укучыларның сөйләм телләрен, ижади активлыгын үстерү өчен шартлар булдыру.

Шәхес үстерү нәтижәләре:

- аралашу культурасын һәм кеше арасыда үз-үзгә дәрәҗә тоту белү кагыйдәләрен формалаштыру;
- сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру.

Метапредмет нәтижәләре:

- театр эшчәнлегенә омтылыш, үз-үзгә камилләштерергә теләкне үстерү;
- мөстәкыйльлек, җаваплылык, активлык, пөхтәлек сыйфатларын үстерү;
- танып белүне, мөстәкыйль фикерләү сәләтен активлаштыру.

Белем бирү нәтижәләре (предмет):

- танып белү процессларын үстерү: игътибар, күзаллау, хәтер, образлы һәм логик фикерләүне камилләштерү;
- татар телендә җөмләдә сүз тәртибен һәм басымны дәрәҗә кую, авазларны дәрәҗә әйтү күнекмәрен үстерү;

- сөйләмнен тавыш сыйфатларын үстерү: дөрес сулау, артикуляция, тавыш көче; гәүдәне иркен тотарга өйрәтү; фантазияне, пластиканы формалаштыру;
- театр һәм театр сәнгате тарихы белән таныштыру;
- актер осталыгының теоретик нигезләрен бирү;
- спектакль өстендә эш этаплары белән таныштыру;
- сәхнәдә хәрәкәт кагыйдэләре белән таныштыру;
- грим салырга өйрәтү;
- ижади һәм оештыру сәләтләрен үстерү.

Театр түгәрәге шөгыйльләрендә сөйләм осталыгын үстерү максатында түбәндәге күнегүләргә үткәрү карала.

1. Сүз басымын кую.
2. Сулыш күнегүләре.
3. Тартык һәм сузык авазларны дөрес әйтү күнегүләре.
4. Тавыш һәм дикция күнегүләре.
5. Текстның эчке мәгънәсен ачыклау.
6. Мәгънәви басым кагыйдэләре.
7. Сөйләм тизлегә.
8. Сөйләм ритмы һәм аһәңе.

Театр түгәрәге шөгыйльләрендә сәнгатьле сөйләм осталыгына өйрәтү сәнгать осталары үрнәгендә, әдәби әсәрләр нигезендә һәм практик күнегүләр белән ныгытылып алып барыла.

Театр түгәрәге программасы 70 сәгатькә (атнага 2 сәгать исәбеннән) 1 елга төзелде.

№	ТЕМА	Үткәрү формасы	Сәг. саны
1.	Укучыларны туплау. Түгәрәкнең эш планы белән таныштыру. Инструктаж үткәрү.	Лекция	1
2.	Оештыру эшләре. Түгәрәк әгъзаларының бурычлары.	Шигырь ятлау	1
3.	Сәхнә теленең тормыштагы гади телдән аермасы. Хәрәкәтләр, мимика һәм гәүдә тотышы нәрсәләр турында сөйли?	Әңгәмә	1
4.			1
5.	Татар халык ижаты.	Шигырь ятлау	1
6.	Татар халык жыры өйрәнү, милли биюләр өйрәнү.		1
7.	Сөмбелә бәйрәменә эзерләнү. Сценарий төзү. Рольләрне өйрәнү.	Практик эш	1
8.			1
9.	Сценарийны кабатлау. Хәрәкәтләр. Киёмнәр эзерләү. Сәхнәдә чыгыш ясауга эзерлек.	Шигырь ятлау	1
10.			1
11.	Татар халык әкиятләре. Видеоязмалар карау.	Төркемләп	1
12.	Габдулла Тукайның “Эш беткәч уйнарга ярый” әкиятен белән танышу	Әңгәмә	1
13.	Рольләргә бүлү уку	Индивидуаль эш	1
14.	Сөйләм өстендә эш	Индивидуаль эш	1
15.	Аерым образлар өстендә эш	Индивидуаль эш	1
16.	Жырлар, биюләр өйрәнү	Төркемләп	1
17.	Сәхнәдә чыгыш ясауга эзерлек. Сәхнәгә кую.		1
18.	Т. Миңнуллин. “Авыл эте Акбай” спектакленнән өзек куюга эзерләнү	Төркемләп	1
19.	Рольләргә бүлү уку	Төркемләп	1
20.	Сөйләм өстендә эш	Төркемләп	1
21.	Аерым образлар өстендә эш	Индивидуаль эш	1
22.	Сценарийны кабатлау. Хәрәкәтләр.	Төркемләп	1
23.	Сценарийны кабатлау. Хәрәкәтләр. Киёмнәр эзерләү.	Төркемләп	1
24.	Сәхнәдә чыгыш ясауга эзерлек. Сәхнәгә кую.	Күмәк	1
25.	Г. Камал исемендәге Татар дәүләт академия театры спектаклен карау	Күмәк	1
26.	Караган спектакль буенча әңгәмә. Образларны анализлау.	Әңгәмә	1
27.	Татар халык ижаты. Татар халык жыры	Индивидуаль эш	1

	өйрәнү, милли биюләр өйрәнү.		
28. 29.	Татар халык уеннарын уйнау: “Йөзек”, “Йомгак”, “Чишмә”	Төркемләп	2
30. 31.	Киенү-бизәнү осталыгы. Декорациянең роле.	Әңгәмә Төркемләп	2
32.	Яз турында жырлар өйрәнү	Төркемләп	1
33.	Нәүрүз бәйрәменә әзерләнү.	Төркемләп	1
34.	Рольләргә бүлеп уку	Индивидуаль эш	1
35.	Сөйләм өстендә эш	Индивидуаль эш	1
36.	Аерым образлар өстендә эш	Индивидуаль эш	1
37. 38.	Сәхнәдә чыгыш ясауга әзерлек. Сәхнәгә кую.	Төркемләп	1 1
39.	Шәһәрбезнең туган як музеена сәяхәт	Күмәк	1
40.	Эшлэгән эшләргә анализ, нәтижә.	Төркемләп	1
41.	Казан театрлары. Г. Камал исемендәге татар дәүләт академия театры. К.Тинчурин исемендәге татар дәүләт драма һәм комедия театры. М.Жәлил исемендәге татар дәүләт опера һәм балет театры. Г.Кариев исемендәге Казан татар дәүләт яшь тамашачы театры. В.М.Качалов исемендәге рус драма театры. ”Әкият” татар дәүләт курчак театры. “Минем яраткан театрым” презентациясен төзү.	Практик эш	1
42.	“Син театр турында нәрсәләр беләсең?” темасына викторина уздыру.	Төркемләп	1
43.	“Казан театрлары” темасына проект яклау.	Индивидуаль эш	1
44.	Танылган драматургларыбыз. Кәрим Тинчурин - татар драматургиясенең классигы, күренекле артист һәм режиссер.	Күмәк	1
45.	Казанга Кәрим Тинчурин исемендәге театрына экскурсия оештыру. Спектакль карау.	Әңгәмә	1
46.	Фәнис Яруллин - татар шагыйре, язучы һәм драматург.	Әңгәмә	1
47.	Танылган драматургларыбыз. Туфан Миңнуллин - күренекле татар драматургы.	Әңгәмә	1
48.	“Танылган драматургларыбыз” темасына проект яклау.	Индивидуаль эш	1
49.	Хәрәкәтләр, мимика, һәм гәүдә тотышы	Төркемләп	1

	нәрсәләр турында сөйли? Кешенең хәрәкәтләре, мимикасы, гәүдәсен тотышы. Рәсем сәнгате һәм сынлы сәнгать эсәрләрен күзәтү.		
50.	Чыгыш ясаганда, аралашканда кешенең гәүдәсен тотышы һәм мимикасының роле. Мимика, хәрәкәтләр белән музыка астында төрле хис-кичерешләрне тасвирлап күрсәтүгә күнегүләр. Текстлардан өзеklär уку.	Төркемләп	1
51.	Сөйләм һәм яңгырау аппаратын күнектерү. Артикуляция һәм яңгырау аппаратына гимнастика күнегүләре.	Практик эш	1
52.	Татар халык ижаты. Татар халык жыры өйрәнү, милли биюләр өйрәнү.	Практик эш	1
53.	Татар халык уеннарын уйнау	Практик эш	1
54.	Нардуган бәйрәменә эзерләнү, сценарий белән танышу.	Өңгәмә	1
55.	Кыш турында жырлар өйрәнү	Практик эш	1
56.	Киенү-бизәнү осталыгы. Декорациянең роле.	Практик эш	1
57.	Рольләргә бүлеп уку	Төркемләп	1
58.	Сөйләм өстендә эш	Төркемләп	1
59.	Аерым образлар өстендә эш	Индивидуаль эш	1
60.	Сәхнәдә чыгыш ясауга эзерлек. Сәхнәгә кую.	Практик эш	1
61.	Сөйләм тизлегә. Сөйләм тизлегенә йогынты ясаучы күренешләрне анализлау. Такмаклар, санамышлар әйтү.	Практик эш	1
62.	Сөйләмнең интонацион-мелодик яңгырашы. Сөйләм агышында тавыш тоны үзгәрешенең типик очраклары белән таныштыру. Шигъри эсәрләрне интонация белән уку күнегүләре.	Төркемләп	1
63.	Шигъри эсәрләрне сәнгатьле уку. Шигырьдә ритм. Рифма төрләре. Шигырьдә ритм төзелешен саклау кагыйдәләре.	Төркемләп	1
64.	Г.Тукай, М.Жәлил шигырьләрен сәнгатьле уку.	Индивидуаль эш	1

65.	Әдәби-музыкаль кичәгә әзерлек, сценарий белән танышу. Рольләргә бүлү.	Төркемләп	1
67	Сөйләм өстендә эш. Сценарийне кабатлау.	Практик эш	1
68.	Әдәби-музыкаль кичәдә чыгыш ясау.	Практик эш	1
69.	“Курчак” театрына экскурсия оештыру. Спектакль карау.	Практик эш	1
70.	Эшләгән эшләргә анализ, нәтижә.	Әңгәмә	1

Кулланылган әдәбият.

1. Балалар фольклоры. Казан:/ Татарстан Республикасы “Хәтер” нәшрияты, 2009
2. Татар драматургиясе (1980 - 2000 еллар): Сайланма пьесалар. - Казан: “Хәтер” нәшрияты, 2003
3. Татар классик драматургиясе: Галиәсгар Камал. Мирхәйдәр Фәйзи. - Казан: “Хәтер” нәшрияты, 2004
4. Шәрифиллина Э.М. Жырлы бәйрәм. Мәктәпләрдә әдәби-музыкаль кичәләр үткәрү өчен кулланма. – Казан: Татарстан Республикасы “Хәтер” нәшрияты, 2011
5. Нуриев Г.-Р. С. Сәнгатьле уку. Методик ярдәмлек. – Казан: 2000
6. Яруллин Ф.Г. Сайланма эсәрләр .- Казан:Татарстан Республикасы “Хәтер” нәшрияты, 2002.
7. Г.Тукай. Сайланма эсәрләр. Шагыйрь турында истәлекләр. Казан: Татарстан Республикасы “Хәтер” нәшрияты.
8. Туфан Миннуллин Сайланма эсәрләр .- Казан:Татарстан Республикасы “Хәтер” нәшрияты, 2002.
- 9.

Лист согласования к документу № 300/25 от 26.08.2025
Инициатор согласования: Гаязов Р.Р. Директор
Согласование инициировано: 20.10.2025 11:13

Лист согласования			Тип согласования: последовательное	
N°	ФИО	Срок согласования	Результат согласования	Замечания
1	Гаязов Р.Р.		 Подписано 20.10.2025 - 11:14	-